

Svar på skriftligt spörsmål SSS 426/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om gränstrafiken mellan Finland och Norge

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 426/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Kaisa Juuso /saf:

Under vilka förutsättningar och i vilken takt ämnar regeringen fortskrida när det gäller att häva rörelsebegränsningarna vid gränsen mellan Finland och Norge?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Den 17 mars 2020 beslutade statsrådet att tillfälligt återinföra gränskontroller vid de inre gränserna 19.3–13.4.2020 eftersom coronaepidemin utgjorde ett allvarligt hot mot Finlands inre säkerhet och krävde åtgärder. Den 7 april 2020 beslutades att förlänga beslutet till 13.5.2020 och den 7 maj 2020 att förlänga det fram till 14.6.2020. Att resa in och ut ur landet vid den norra och östra gränsen är tillåtet bara vid vissa nämnda gränsövergångsställen. Samtidigt har passagerartrafiken begränsats vid de inre gränserna. Syftet med de åtgärder som genomförts vid den västra och norra gränsen har varit att begränsa epidemin i synnerhet i Norra Finland och på så sätt säkerställa tillräcklig regional intensivvårdskapacitet.

Under begränsningsperioden har man med stöd av grundlagsenliga rättigheter kunnat resa från Finland till Norge, men Norges reserestriktioner har förhindrat detta, med undantag för specialgrupper. Returtrafik till Finland, returtrafik till andra EU- och Schengenländer eller transittrafik via dem, liksom arbetsresor och annan nödvändig trafik har varit tillåten till Finland. Arbetspendlingen underlättades och gränsövergångar för att träffa en anhörig tilläts från 14.4.2020. Inre gränskontroller och trafikbegränsningar har gett resultat. Sjukdomsläget har varit under kontroll.

Eftersom sjukdomsläget blivit bättre är vi nu i ett skede där restriktionerna gradvis kan slopas. Pandemiläget har av Europeiska kommissionen krävt samordnade insatser som gäller i hela unionen. Den 15 april 2020 presenterade kommissionens ordförande, tillsammans med ordförande för Europeiska rådet, en gemensam europeisk färdplan för att häva coronarestriktionerna. I färdplanen ger man en rad rekommendationer till medlemsländerna när det gäller att häva vidtagna åtgärder och uppmanar att stegvis återgå till en obegränsad fri rörlighet liksom att avskaffa de tillfälliga kontrollerna vid de inre gränserna som införts av de flesta medlemsländer. I enlighet med färdplanen bör epidemiologiska kriterier, kapacitet i hälso- och sjukvården och lämplig övervakningskapacitet beaktas. Kontroller vid de inre gränserna och de underliggande

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 426/2020 rd

reserestriktionerna som för närvarande tillämpas bör avskaffas först när gränsområdenas epidemiologiska situation är tillräckligt likartad och när reglerna för fysisk distansering tillämpas allmänt och på ett ansvarsfullt sätt. Alla åtgärder måste vidtas med full medvetenhet om riskerna att utlösa en andra våg av samhällsspridning, vilket skulle kräva att striktare åtgärder återinförs.

Europeiska kommissionen presenterade den 13 maj 2020 sitt meddelande ”Med sikte på ett stegvist och samordnat återställande av den fria rörligheten och avskaffande av kontrollerna vid de inre gränserna”. I meddelandet konstateras bland annat att allt eftersom hälsosituationen gradvis förbättras bör denna balans skifta mot en återgång till obegränsad fri rörlighet inom Schengenområdet. Återställande av den fria rörligheten för personer och avskaffandet av kontrollerna vid de inre gränserna måste ske gradvis, med hänsyn framför allt till befolkningens liv och hälsa. Inom EU bör reserestriktionerna avskaffas först i områden med jämförbar epidemiologisk situation och där det finns tillräcklig kapacitet i fråga om sjukhus, testning, övervakning och kontaktspårning. Kommissionen anser att restriktionerna på den inre marknaden bör vara effektiva och proportionerliga och inte gå utöver vad som är nödvändigt för att begränsa pandemin och skydda folkhälsan.

Kommissionens meddelande är en rekommendation och medlemsländerna beslutar självständigt om sina åtgärder. När det gäller nationella åtgärder är det epidemiologiska läget det viktigaste kriteriet. Och utöver det behovet av att genomföra restriktioner, som att undvika närkontakter, frivillig karantän, effektiv spårning av misstänkta fall och testning i enlighet med vår hybridstrategi.

Regeringen beslutade 12.6.2020 som en del av det gradvisa slopandet av kontroller vid de inre gränserna och begränsningarna som gäller gränsöverskridande trafik om att slopa inre gränskontroller mellan Finland och Norge från och med 15.6.2020. Finlands och Norges epidemiologiska situation är tillräckligt likadan och bedömningen av situationens utveckling är på bägge sidor av gränsen likartad. Normaliseringen av gränstrafiken mellan Finland och Norge förutsätter att också Norges regering avskaffar begränsningarna av den gränsöverskridande trafiken på motsvarande sätt. I beredningen av besluten gällande inre gränskontroller har regeringen haft och har fortfarande ett tätt samarbete med Norge och de övriga nordiska länderna.

Statsrådet följer med åtgärdernas genomslagskraft, utvecklingen av sjukdomsläget och bedömer åtgärdernas samhälleliga effekter. Det nu förverkligade slopandet av inre gränskontroller bland annat i trafiken mellan Finland och Norge är ett steg i riktning mot målsättningen att återställa den fria rörligheten för personer och varor inom Schengen-området.

Helsingfors 12.6.2020

Inrikesminister Maria Ohisalo